

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра спеціальної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Кузнецова О. А.
28 серпня 2020 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПЕЦСЕМІНАР "АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛОГОПЕДІЇ"

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 016 Спеціальна освіта

Освітньо-професійна програма Логопедія. Спеціальна психологія

Миколаїв – 2020

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної освіти Савінова Наталія Володимирівна.

РЕЦЕНЗЕНТ: Пахомова Н.Г. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної освіти і соціальної роботи Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка

Програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної освіти

Протокол від «26» серпня 2020 року №1

Завідувач кафедри спеціальної освіти

 Савінова Н. В.

Програму погоджено з гарантом ОП (Логопедія. Спеціальна психологія)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогіки та психології

Протокол від «26» серпня 2020 року №1

Голова навчально-методичної комісії

 Чугуєва І.С.

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол «28» серпня 2020 року №11

Голова навчально-методичної комісії університету

 Кузнецова О.А.

Анотація. Актуальність програми полягає у підготовці майбутніх вчителів-логопедів на основі компетентнісного підходу. Під час вивчення дисципліни студенти опановують вмінням застосовувати отримані знання в галузі спеціальної та інклюзивної освіти при вирішенні навчально-виховних та науково-методичних завдань з врахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей учнів, соціально-психологічних особливостей учнівських груп та конкретних психолого-педагогічних ситуацій; використовувати різноманітні методи та форми корекційно-розвивальної роботи, прогресивні прийоми керівництва навчальною, трудовою та суспільною діяльністю учнів.

Ключові слова: компетентнісний підхід, загальні і фахові компетентності, вчитель-логопед, інклюзивна освіта, діти з порушеннями психофізичного розвитку

Abstract. The relevance of the program is to train future speech therapists based on a competency-based approach. Students master the ability to apply the acquired knowledge in the field of special and inclusive education in solving educational and scientific-methodical tasks taking into account age and individual-typological differences of students, socio-psychological characteristics of student groups and specific psychological and pedagogical situations; to use various methods and forms of correctional and developmental work, progressive methods of guiding the educational, labor and social activities of students during the study of the discipline.

Keywords: competence approach, general and professional competence, teacher-speech therapist, inclusive education, children with psychophysical development disorders.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Актуальні проблеми логопедії» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 016 «Спеціальна освіта» за освітньо-професійною програмою «Логопедія. Спеціальна психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є:

- а) дослідження закономірностей перебігу протікання мовленнєвих процесів;
- б) теоретичне обґрунтування змісту, принципів, форм і методів логопедичної роботи;
- в) вивчення передового педагогічного досвіду і розвиток на цій основі сучасної логопедії;
- г) розробка засобів логопедичного впливу.

Міждисциплінарні зв'язки: анатомія, патологія, фізіологія, педіатрія, ортопедія, загальна педагогіка, психологія, логопсихологія, педагогіка вищої школи, методика викладання логопедії, історія педагогіки, дидактика, теорія виховання, логопедія, корекційна педагогіка з основами спеціальної дидактики, спеціальна психологія та психодіагностика, логопсихологія, методи відбору дітей з особливими освітніми потребами у спеціальні освітні заклади.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1. 1. Мета: підготувати студентів – майбутніх фахівців спеціальної освіти до розуміння проблем реформування та оновлення спеціальної освіти.

1. 2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

Методичні – ознайомити студентів з основними проблемами спеціальної освіти нашої країни та інших країн світу; сформувати у студентів відповідальне ставлення до ролі вчителя – реформатора, прагнення поповнювати свої знання, підвищувати професійну майстерність.

Пізнавальні – надати студентам наукові знання про сутність нових підходів та концепцій сучасної освіти та механізми розв'язання педагогічних проблем.

Практичні – застосовувати теоретичні знання з курсу у педагогічній практиці та в процесі подальшої самоосвіти.

Виховні – виховувати у студентів відповідальне ставлення до своєї професії, прагнення до самовдосконалення.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати отримані знання в галузі спеціальної та інклюзивної освіти при вирішенні навчально-виховних та науково-методичних завдань з врахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей учнів, соціально-психологічних особливостей учнівських груп та конкретних психолого-педагогічних ситуацій.

ПРН 2. Організувати і проводити психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку;

ПРН 3. Вирішувати питання, пов'язані з комплектуванням та організацією діяльності спеціальних навчально-виховних закладів, здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, інтелекту, зору, слуху, опорно-рухових функцій і проводити з ними корекційно-педагогічну роботу на основі диференційованого та індивідуального підходу.

ПРН 4. Здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями психофізичного розвитку, планувати та проводити з ними корекційно-розвивальну роботу на основі диференційованого та індивідуального підходу.

ПРН 5. Сприяти соціальній адаптації дітей з порушеннями психофізичного розвитку, готувати їх до суспільної та виробничої діяльності.

ПРН 6. Організувати колектив дітей з порушеннями психофізичного розвитку та інтегрованого колективу; здійснювати педагогічний супровід дітей з особливостями психофізичного розвитку в ролі асистента вчителя інклюзивного класу.

ПРН 7. Використовувати різноманітні методи та форми виховної роботи, прогресивні прийоми керівництва навчальною, трудовою та суспільною діяльністю учнів.

ПРН 8. Використовувати сучасні технічні засоби навчання і виховання, спеціальну апаратуру.

ПРН 9. Співпрацювати з батьками дітей, особами, які їх замінюють, спеціалістами інших галузей (медиками, психологами, вчителями, вихователями) систематично підвищувати свою кваліфікаційну компетентність.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Особистісні:

ЗК-1.1. Світоглядна компетентність. Здатність до розуміння предметної області професійної діяльності; володіння науковим світоглядом; знання основних теорій, концепцій, вчень, які формують наукову картину світу; вміння відстоювати власні стратегії професійної діяльності

ЗК-1.2. Морально-етична компетентність. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічно етики(професійної етики вчителя початкової школи), (знання основних моральних норм, етичних та етикетних правил; досвід дотримання набутих моральних норм, етичних та етикетних правил у власній повсякденній і професійній діяльності).

ЗК-1.6. Адаптивна. Здатність до адаптації в корекційно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають корекційне навчання, розвиток і виховання та навчальну реабілітацію дітей дошкільного, шкільного віку і підлітків, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією школи й колегами

ЗК-1.7. Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє ефективності корекційно-реабілітаційного процесу, розвитку й саморозвитку особи порушеннями психофізичного розвитку, творчому підході до корекційно-реабілітаційного навчально-виховного процесу в спеціальних і загальноосвітніх закладах. Здатність оцінювати результати корекційно-педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності корекційного процесу в закладах Міністерства освіти і науки, Міністерства охорони здоров'я і Міністерства праці та соціальної політики; здатність до корекційно-педагогічної і навчально-реабілітаційної рефлексії

ЗК-2. Соціальні:

ЗК-2.1. Громадянська компетентність. Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства. Здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян, зокрема осіб із порушеннями психофізичного розвитку; використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України, (знання конституційних прав і обов'язків; уміння налагоджувати міжособистісні відносини; досвід соціальної взаємодії у процесі навчальної і професійної діяльності).

ЗК-3. Інструментальні:

ЗК-3.1. Комунікативна компетентність. Здатність спілкуватися державною мовою та володіння необхідним лексичним мінімумом іноземних мов в межах потреби своєї професійної діяльності. Знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації різними мовами; вміння постійно збагачувати власне мовлення, налагоджувати професійну і педагогічну комунікацію, застосовувати інформаційно-комунікативні

технології.

ЗК-3.2. Дослідницько-праксеологічна компетентність. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Знання основних методів наукового пошуку; вміння узагальнювати отримані результати, обробляти та аналізувати інформації з різних джерел, оформлювати і презентувати результати наукової діяльності відповідно вимог в процесі корекційно-педагогічної діяльності.

ЗК-3.3. Здоров'язбережувальна компетентність. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язбережувальної діяльності в корекційно-освітньому, навчально-реабілітаційного середовищі та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя дітей з особливими освітніми потребами.

ЗК-3.4. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій, невербальних засобів комунікації з урахуванням психофізичного порушення дитини для розв'язання корекційних і комунікативно-мовленнєвих задач у професійній діяльності фахівця-дефектолога, вихователя, асистента вчителя й у повсякденному житті.

II. Фахові:

ФК.-1 Теоретико-методологічна. Здатність до застосування знань провідних гуманістичних теорій, концепцій, вчень щодо виховання і навчання осіб з обмеженими психофізичними можливостями; здатність відстоювати власні корекційно-педагогічні, навчально-реабілітаційні переконання, дотримуватись їх у житті та професійній діяльності).

ФК.-2 Спеціально-методична. Здатність до застосування психолого-педагогічних, корекційно-методичних та фахових знань; вміння відбирати і систематизувати діагностичний, корекційно-педагогічний матеріал з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей тих, хто навчається; здатність застосовувати відповідні методи, прийоми, форми засоби реабілітації і корекційного навчання та виховання; досвід організації корекційно-педагогічного і навчально-реабілітаційного процесів; формування системи дидактико-методичних знань і умінь; здатність удосконалювати власну професійну діяльність.

ФК.-3 Комунікативно-педагогічна. Здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації; вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації у професійних цілях, продумано й виражено будувати процес корекційно-педагогічного спілкування; здатність налагоджувати продуктивну професійно-корекційну і навчально-реабілітаційну взаємодію, суб'єкт-суб'єктну комунікацію.

ФК.-4 Проектувальна. Здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійно-корекційної діяльності; вміння здійснювати поточне планування, визначати умови його практичної реалізації, вміння планувати, організовувати і результативно здійснювати корекційно-педагогічний процес у загальноосвітніх та спеціальних закладах освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного та шкільного віку.

ФК.-5 Організаційна (відповідно до нозології) Здатність до застосування знань основних правил організації корекційного, навчально-реабілітаційного процесів; вміння раціонально організувати власну корекційно-педагогічну діяльність, самостійно контролювати її результативність, удосконалювати систему самоорганізації на основі сучасних корекційно-педагогічних технологій.

ФК.-6. Психологічна компетентність (відповідно нозології). Здатність до застосування сучасних знань про особливості розвитку дитини як суб'єктів корекційно-

освітнього і навчально-реабілітаційного процесів на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку і дизонтогенезу. Складниками психологічної компетентності є диференціально-психологічна, спеціально-психологічна, нейроконсультативна, нейрокорекційна, нейропсихологічна, психолінгвістична тощо.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України.

Тема 2. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України.

Тема 3. Сучасні підходи до розвитку спеціальної освіти

Тема 4. Особистісно-орієнтоване навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти

Тема 5. Дидактичне забезпечення навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.

Тема 6. Сутність поняття «наукового передбачення» у процесі навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.

Тема 7. Особливості прогностичних розробок в системі спеціальної освіти.

3. Рекомендована література

Базова

1. Агрис А. Р. Дефицит нейродинамических компонентов деятельности у детей с трудностями обучения : дис. ... канд. псих. наук : спец. 19.00.04 / Агрис Анастасия Романовна. Москва, 2014. 204 с.

2. Аль-Мряят О. Б. Особливості здійснення контролю навчальної діяльності Аль-Мряят О. Б. Корекційно-превентивна допомога дітям з аутизмом: види, проблеми, перспективи. Логопедія : науково-методичний журнал / за ред. М. К. Шеремет. Київ : ДІА, 2018. №12. С. 3-8.

3. Базима Н. В. Вивчення мовленнєвої активності дітей з аутистичними порушеннями старшого дошкільного віку. Збірник наукових праць Кам'янець – Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія соціально-педагогічна / За ред. О. В. Гаврилова, В. І. Співака. Кам'янецьПодільський : Медобори-2006, 2013. Вип. 23. Ч. 3 С. 22-30.

4. Кислинг У. Сенсорная интеграция в диалоге. Понять ребенка, распознать проблему, помочь обрести равновесие. Москва : Теревинф, 2016. 236с.

5. Кузева О. В., Романова А. А., Корнеев А. А., Ахутина Т. В. Нейропсихологический анализ особенностей становления графомоторных навыков у младших школьников. Бюллетень Восточно-Сибирского научного центра СО РАМН. 2014. Т. 99. № 5. С. 101-105

6. Савінова Н. В. Актуальні проблеми формування професійної компетентності вчителів-логопедів. Проблеми підготовки: зб. наук. Праць Уманського

державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Вип. 9. Ч. 1. Умань, 2014. С. 162-169.

7. Савінова Н. В. Інноватика в логопедії. Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, III(36), Issue: 74, 2015. С.51-55.

8. Савінова Н. В. Проблеми підготовки майбутніх корекційних педагогів до роботи в умовах інклюзивного навчального закладу. Актуальні проблеми корекційної освіти. 2016. URL:<http://aqce.com.ua/download/publications/96/69.pdf/>. Дата звернення: 18.06.2018.

9. Савінова Н.В. Змістова характеристика рівнів сформованості інформаційно-технологічної компетенції вчителів-логопедів. URL: https://revolution.allbest.ru/pedagogics/00890639_0.html (дата звернення: 19.05.2018).

10. Шевців З. М. Визначення готовності майбутніх учителів до корекційної роботи в умовах навчання молодших школярів у загальноосвітній школі загального типу. Професійний розвиток педагога: матеріали науково-практичної Інтернетконференції (м. Рівне, 23–24 груд. 2014). Рівне: О. Зень, 2014. С. 95–96.

Допоміжна

1. Агафонова А. С. Практикум по общей педагогике. – СПб.: Питер, 2003. – 416 с.

2. Афонина Г. М. Педагогика. – Ростов н/Д: Феникс, 2002. – 512 с.

3. Бондар В. І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів – К., 1996.

4. Бордовская Н. В., Реан А. А. Педагогика: Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2004. – 300 с.

5. Гальчинський А., Гаєць В., Кінах А., Семіноженко В. Інноваційна стратегія українських реформ.- К.: Знання України, 2004

6. Даниленко Л.І. Теоретичні аспекти освітньої інноватики //Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. 36. наук, праць. Вип. 5; ред. кол. Л.І.Даниленко (гол. ред.) та ін.- К.: Логос, 2001.- С 3-11.

7. Кузьмінський А. І., Вовк Л. П., Омеляненко В. Л. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум. - К.: Знання-Прес, 2003.

8. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: Підручник. - К.: Знання-Прес, 2003.

9. Левченко Т. І. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах. – Вінниця: видавництво “Нова книга”, 2002. – 512 с.

10. Сорока Г. І. Сучасні виховні системи та технології. - Х.: Ранок, 2002. 20. Попова О.В. Становлення і розвиток інноваційних педагогічних ідей в Україні у ХХ столітті.- Харків, 2001.- 256 с

11. Хуторской А. В. практикум по дидактике и методикам обучения. – СПб.: Питер, 2004. 1. Логопедия: Учебник для студентов дефектол. фак. пед. вузов / Под ред. Л. С. Волковой, С. Н. Шаховской. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. – 680 с.

12. Логопедія: підручник. – [Шеремет М. К., Тарасун В. В., Конопляста С. Ю. та ін.]; за ред. М. К. Шеремет. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 376 с.

13. Логопедия: методические традиции и новаторство: Учебно-метод. пособ. для студ. отделения логопедии пед. высш. учеб. заведений / Под ред. С. Н. Шаховской, Т. В. Волосовец. – М. – Воронеж : Моск. психолого-соц. ин-т : МОДЭК, 2003. – 336 с.

14. Основы логопедии с практикумом по звукопроизношению: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений [Текст] / М. Ф. Фомичева, Т. В. Волосовец, Е. Н. Кутепова и др.; Под ред. Т. В. Волосовец. – М. : Издательский центр «Академия», 2002. – 217 с.

15. Основы логопедической работы с детьми : Учебное пособие для логопедов, воспитателей детских садов, учителей начальных классов, студентов педагогических училищ [Текст] / Под общ. ред. д. п. н., проф. Г. В. Чиркиной. – 2-е изд., испр. – М. : АРКТИ, 2003. – 240 с.

16. Основы теории и практики логопедии [Текст] / Под ред. Р. Е. Левиной / Р. Е. Левина– М. : «Просвещение», 1967. – 368 с.
17. Понятийно-терминологический словарь логопеда [Текст] / Под ред. В. И. Селиверстова. – М. : Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 1997. – 400 с.
18. Хрестоматия по логопедии в 2-х томах / Под ред. Л. С. Волковой, В. И. Селиверстова. – М. : Гуманитарный изд.центр ВЛАДОС, 1997.
19. Хрестоматія з логопедії: Навчальний посібник [Текст] / М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. – К.: КНТ, 2006. – 360 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточний та підсумковий контроль.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогіки та психології
Кафедра спеціальної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Кузнєцова О. А.
28 серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПЕЦСЕМІНАР "АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛОГОПЕДІЇ"

Ступінь магістра
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 016 Спеціальна освіта
016.01 Логопедія
Освітньо-професійна програма Логопедія. Спеціальна психологія

2020 – 2021 навчальний рік

Розробник: Савінова Наталія Володимирівна, завідувач кафедри спеціальної освіти, доктор педагогічних наук, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри спеціальної освіти

Протокол від «26» серпня 2020 року №1

Завідувач кафедри спеціальної освіти

 Савінова Н. В.

Анотація. Актуальність програми полягає у підготовці майбутніх вчителів-логопедів на основі компетентнісного підходу. Під час вивчення дисципліни студенти опановують вмінням застосовувати отримані знання в галузі спеціальної та інклюзивної освіти при вирішенні навчально-виховних та науково-методичних завдань з врахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей учнів, соціально-психологічних особливостей учнівських груп та конкретних психолого-педагогічних ситуацій; використовувати різноманітні методи та форми корекційно-розвивальної роботи, прогресивні прийоми керівництва навчальною, трудовою та суспільною діяльністю учнів.

Ключові слова: компетентнісний підхід, загальні і фахові компетентності, вчитель-логопед, інклюзивна освіта, діти з порушеннями психофізичного розвитку

Abstract. The relevance of the program is to train future speech therapists based on a competency-based approach. Students master the ability to apply the acquired knowledge in the field of special and inclusive education in solving educational and scientific-methodical tasks taking into account age and individual-typological differences of students, socio-psychological characteristics of student groups and specific psychological and pedagogical situations; to use various methods and forms of correctional and developmental work, progressive methods of guiding the educational, labor and social activities of students during the study of the discipline.

Keywords: competence approach, general and professional competence, teacher-speech therapist, inclusive education, children with psychophysical development disorders.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – написання наукової статті на студентську науково-практичну конференцію.	Спеціальність: 016 Спеціальна освіта	Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 6 аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Ступінь: магістра	<i>Лекції</i>	
http://moodle.mdu.edu.ua/my/		10 год	
		Практичні, семінарські	
		10 год	
		Лабораторні	
		10 год	
		Самостійна робота	
	60 год		
	Вид контролю: екзамен		

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 30 год. – аудиторні заняття, 60 год. – самостійна робота (33%/67%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – написання наукової статті на студентську науково-практичну конференцію.	Спеціальність: 016 Спеціальна освіта	Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	2-й
	Ступінь: магістра	<i>Лекції</i>	
http://moodle.mdu.edu.ua/my/		2 год	
		Практичні, семінарські	
		4 год	
		Лабораторні	
		4 год	
		Самостійна робота	
	80 год		
	Вид контролю: екзамен		

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 10 год. – аудиторні заняття, 80 год. – самостійна робота (11%/89%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: підготувати студентів – майбутніх фахівців спеціальної освіти до розуміння проблем реформування та оновлення спеціальної освіти.

Завдання курсу:

Методичні – ознайомити студентів з основними проблемами спеціальної освіти нашої країни та інших країн світу; сформувати у студентів відповідальне ставлення до ролі вчителя – реформатора, прагнення поповнювати свої знання, підвищувати професійну майстерність.

Пізнавальні – надати студентам наукові знання про сутність нових підходів та концепцій сучасної освіти та механізми розв'язання педагогічних проблем.

Практичні – застосовувати теоретичні знання з курсу у педагогічній практиці та в процесі подальшої самоосвіти.

Виховні – виховувати у студентів відповідальне ставлення до своєї професії, прагнення до самовдосконалення.

Передумови для вивчення дисципліни: знання, уміння та навички з дисциплін: анатомія, патологія, фізіологія, педіатрія, ортопедія, загальна педагогіка, психологія, логопсихологія, педагогіка вищої школи, методика викладання логопедії, історія педагогіки, дидактика, теорія виховання, логопедія, корекційна педагогіка з основами спеціальної дидактики, спеціальна психологія та психодіагностика, логопсихологія, методи відбору дітей з особливими освітніми потребами у спеціальні освітні заклади.

Навчальна дисципліна складається з 3-х кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати отримані знання в галузі спеціальної та інклюзивної освіти при вирішенні навчально-виховних та науково-методичних завдань з врахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей учнів, соціально-психологічних особливостей учнівських груп та конкретних психолого-педагогічних ситуацій.

ПРН 2. Організувати і проводити психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку;

ПРН 3. Вирішувати питання, пов'язані з комплектуванням та організацією діяльності спеціальних навчально-виховних закладів, здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, інтелекту, зору, слуху, опорно-рухових функцій і проводити з ними корекційно-педагогічну роботу на основі диференційованого та індивідуального підходу.

ПРН 4. Здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями психофізичного розвитку, планувати та проводити з ними корекційно-розвивальну роботу на основі диференційованого та індивідуального підходу.

ПРН 5. Сприяти соціальній адаптації дітей з порушеннями психофізичного розвитку, готувати їх до суспільної та виробничої діяльності.

ПРН 6. Організувати колектив дітей з порушеннями психофізичного розвитку та інтегрованого колективу; здійснювати педагогічний супровід дітей з особливостями психофізичного розвитку в ролі асистента вчителя інклюзивного класу.

ПРН 7. Використовувати різноманітні методи та форми виховної роботи, прогресивні прийоми керівництва навчальною, трудовою та суспільною діяльністю учнів.

ПРН 8. Використовувати сучасні технічні засоби навчання і виховання, спеціальну апаратуру.

ПРН 9. Співпрацювати з батьками дітей, особами, які їх замінюють, спеціалістами інших галузей (медиками, психологами, вчителями, вихователями) систематично підвищувати свою кваліфікаційну компетентність.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Особистісні:

ЗК-1.1. Світоглядна компетентність. Здатність до розуміння предметної області професійної діяльності; володіння науковим світоглядом; знання основних теорій, концепцій, вчень, які формують наукову картину світу; вміння відстоювати власні стратегії професійної діяльності

ЗК-1.2. Морально-етична компетентність. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічно етики (професійної етики вчителя початкової школи), (знання основних моральних норм, етичних та етикетних правил; досвід дотримання набутих моральних норм, етичних та етикетних правил у власній повсякденній і професійній діяльності).

ЗК-1.6. Адаптивна. Здатність до адаптації в корекційно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають корекційне навчання, розвиток і виховання та навчальну реабілітацію дітей дошкільного, шкільного віку і підлітків, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією школи й колегами

ЗК-1.7. Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє ефективності корекційно-реабілітаційного процесу, розвитку й саморозвитку особи порушеннями психофізичного розвитку, творчому підході до корекційно-реабілітаційного навчально-виховного процесу в спеціальних і загальноосвітніх закладах. Здатність оцінювати результати корекційно-педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності корекційного процесу в закладах Міністерства освіти і науки, Міністерства охорони здоров'я і Міністерства праці та соціальної політики; здатність до корекційно-педагогічної і навчально-реабілітаційної рефлексії

ЗК-2. Соціальні:

ЗК-2.1. Громадянська компетентність. Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства. Здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян, зокрема осіб із порушеннями психофізичного розвитку; використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України, (знання конституційних прав і обов'язків; уміння налагоджувати міжособистісні відносини; досвід соціальної взаємодії у процесі навчальної і професійної діяльності).

ЗК-3. Інструментальні:

ЗК-3.1. Комунікативна компетентність. Здатність спілкуватися державною мовою та володіння необхідним лексичним мінімумом іноземних мов в межах потреби своєї професійної діяльності. Знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації різними мовами; вміння постійно збагачувати власне мовлення, налагоджувати професійну і педагогічну комунікацію, застосовувати інформаційно-комунікативні технології.

ЗК-3.2. Дослідницько-праксеологічна компетентність. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Знання основних методів наукового пошуку; вміння узагальнювати отримані результати, обробляти та аналізувати інформації з різних джерел, оформлювати і презентувати результати наукової діяльності відповідно вимог в процесі корекційно-педагогічної діяльності.

ЗК-3.3. Здоров'язбережувальна компетентність. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язбережувальної діяльності в корекційно-освітньому, навчально-

реабілітаційного середовищі та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя дітей з особливими освітніми потребами.

ЗК-3.4. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій, невербальних засобів комунікації з урахуванням психофізичного порушення дитини для розв'язання корекційних і комунікативно- мовленнєвих задач у професійній діяльності фахівця-дефектолога, вихователя, асистента вчителя й у повсякденному житті.

II. Фахові:

ФК.-1 Теоретико-методологічна. Здатність до застосування знань провідних гуманістичних теорій, концепцій, вчень щодо виховання і навчання осіб з обмеженими психофізичними можливостями; здатність відстоювати власні корекційно-педагогічні, навчально-реабілітаційні переконання, дотримуватись їх у житті та професійній діяльності).

ФК.-2 Спеціально-методична. Здатність до застосування психолого-педагогічних, корекційно-методичних та фахових знань; вміння відбирати і систематизувати діагностичний, корекційно-педагогічний матеріал з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей тих, хто навчається; здатність застосовувати відповідні методи, прийоми, форми засоби реабілітації і корекційного навчання та виховання; досвід організації корекційно-педагогічного і навчально-реабілітаційного процесів; формування системи дидактико-методичних знань і умінь; здатність удосконалювати власну професійну діяльність.

ФК.-3 Комунікативно-педагогічна. Здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації; вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації у професійних цілях, продумано й виважено будувати процес корекційно-педагогічного спілкування; здатність налагоджувати продуктивну професійно-корекційну і навчально-реабілітаційну взаємодію, суб'єкт-суб'єктну комунікацію.

ФК.-4 Проектувальна. Здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійно-корекційної діяльності; вміння здійснювати поточне планування, визначати умови його практичної реалізації, вміння планувати, організовувати і результативно здійснювати корекційно-педагогічний процес у загальноосвітніх та спеціальних закладах освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного та шкільного віку.

ФК.-5 Організаційна (відповідно до нозології) Здатність до застосування знань основних правил організації корекційного, навчально-реабілітаційного процесів; вміння раціонально організовувати власну корекційно-педагогічну діяльність, самостійно контролювати її результативність, удосконалювати систему самоорганізації на основі сучасних корекційно-педагогічних технологій.

ФК.-6. Психологічна компетентність (відповідно нозології). Здатність до застосування сучасних знань про особливості розвитку дитини як суб'єктів корекційно-освітнього і навчально-реабілітаційного процесів на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку і дизонтогенезу. Складниками психологічної компетентності є диференціально-психологічна, спеціально-психологічна, нейроконсультативна, нейрокорекційна, нейропсихологічна, психолінгвістична тощо.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України.

Тема 2. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України.

Тема 3. Сучасні підходи до розвитку спеціальної освіти

Тема 4. Особистісно-орієнтоване навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти

Тема 5. Дидактичне забезпечення навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.

Тема 6. Сутність поняття «наукового передбачення» у процесі навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.

Тема 7. Особливості прогностичних розробок в системі спеціальної освіти.

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України..

Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України.

Тема 2. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України.

Тема 3. Сучасні підходи до розвитку спеціальної освіти

Кредит 2. Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання.

Тема 4. Особистісно-орієнтоване навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти

Тема 5. Дидактичне забезпечення навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.

Кредит 3. Методичні засади педагогічного прогнозування.

Тема 6. Сутність поняття «наукового передбачення» у процесі навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.

Тема 7. Особливості прогностичних розробок в системі спеціальної освіти.

3. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	У тому числі:					
	Усьо-го	Л	П	Лаб.	Інд	С.р.
1	2	3	4	5	6	7
<i>Кредит 1 Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України</i>						
Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України.	10	2		2		6
Тема 2. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України.	10	2	2	2		4
Тема 3. Сучасні підходи до розвитку спеціальної освіти	10	2	2			6
Усього:	30	6	4	4		16

<i>Кредит 2 Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання.</i>						
Тема 4. Особистісно-орієнтоване навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти	14	2	2	2		8
Тема 5. Дидактичне забезпечення навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	16		2	2		12
Усього:	30	2	4	4		20
<i>Кредит 3. Методичні засади педагогічного прогнозування.</i>						
Тема 6. Сутність поняття «наукового передбачення» у процесі навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	14	2	2			12
Тема 7. Особливості прогностичних розробок в системі спеціальної освіти.	16			2		12
Усього:	30	2	2	2		24

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	У тому числі:					
	Усьо-го	Л	П	Лаб.	Інд	С.р
1	2	3	4	5	6	7
<i>Кредит 1 Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України..</i>						
Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України.	11	2	1			10
Тема 2. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України.	13		1			10
Тема 3. Сучасні підходи до розвитку спеціальної освіти	6					6
Усього:	30	2	2			26
<i>Кредит 2 Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання.</i>						
Тема 4. Особистісно-орієнтоване навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти	15		1	1		13
Тема 5. Дидактичне забезпечення навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	15		1	1		13
Усього:	30	0	2	2		26
<i>Кредит 3. Методичні засади педагогічного прогнозування.</i>						
Тема 6. Сутність поняття «наукового передбачення» у процесі навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	15			1		14
Тема 7. Особливості прогностичних розробок в системі спеціальної освіти.	15			1		14
Усього:	30	0		2		28

4. Теми лекційних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
<i>Кредит 1 Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України..</i>		
1	Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України.	2
2	Тема 2. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України.	2
3	Тема 3. Сучасні підходи до розвитку спеціальної освіти	2
	Усього:	6
<i>Кредит 2 Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання.</i>		
4	Тема 4. Особистісно-орієнтоване навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти	2
5	Тема 5. Дидактичне забезпечення навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	
	Усього:	2
<i>Кредит 3. Методичні засади педагогічного прогнозування.</i>		
6	Тема 6. Сутність поняття «наукового передбачення» у процесі навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	2
7	Тема 7. Особливості прогностичних розробок в системі спеціальної освіти.	
	Усього:	2

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
<i>Кредит 1 Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України</i>		
1	Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України.	2
2	Тема 2. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України.	
3	Тема 3. Сучасні підходи до розвитку спеціальної освіти	
	Усього:	2
<i>Кредит 2 Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання.</i>		
4	Тема 4. Особистісно-орієнтоване навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти	
5	Тема 5. Дидактичне забезпечення навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	
	Усього:	0
<i>Кредит 3. Методичні засади педагогічного прогнозування.</i>		
6	Тема 6. Сутність поняття «наукового передбачення» у процесі навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	
7	Тема 7. Особливості прогностичних розробок в системі спеціальної освіти.	
	Усього:	0

5. Темы практичних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1 Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України</i>		
1	Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України.	2
2	Тема 2. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі	

	України.	
3	Тема 3. Сучасні підходи до розвитку спеціальної освіти	2
	Усього:	4
<i>Кредит 2 Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання.</i>		
4	Тема 4. Особистісно-орієнтоване навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти	2
5	Тема 5. Дидактичне забезпечення навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	2
	Усього:	4
<i>Кредит 3. Методичні засади педагогічного прогнозування.</i>		
6	Тема 6. Сутність поняття «наукового передбачення» у процесі навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	2
7	Тема 7. Особливості прогностичних розробок в системі спеціальної освіти.	-
	Усього:	2

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
<i>Кредит 1 Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України</i>		
1	Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України.	2
2	Тема 2. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України.	
3	Тема 3. Сучасні підходи до розвитку спеціальної освіти	-
	Усього:	2
<i>Кредит 2 Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання.</i>		
4	Тема 4. Особистісно-орієнтоване навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти	2
5	Тема 5. Дидактичне забезпечення навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	
	Усього:	2
<i>Кредит 3. Методичні засади педагогічного прогнозування.</i>		
6	Тема 6. Сутність поняття «наукового передбачення» у процесі навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	-
7	Тема 7. Особливості прогностичних розробок в системі спеціальної освіти.	-
	Усього:	0

6. Теми лабораторних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
<i>Кредит 1 Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України</i>		
1	Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України.	2
2	Тема 2. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України.	2
3	Тема 3. Сучасні підходи до розвитку спеціальної освіти	-
	Усього:	4
<i>Кредит 2 Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання.</i>		
4	Тема 4. Особистісно-орієнтоване навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти	2

5	Тема 5. Дидактичне забезпечення навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	2
	Усього:	4
<i>Кредит 3. Методичні засади педагогічного прогнозування.</i>		
6	Тема 6. Сутність поняття «наукового передбачення» у процесі навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	-
7	Тема 7. Особливості прогностичних розробок в системі спеціальної освіти.	2
	Усього:	2

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
<i>Кредит 1 Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України</i>		
1	Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України.	-
2	Тема 2. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України.	-
3	Тема 3. Сучасні підходи до розвитку спеціальної освіти	-
	Усього:	0
<i>Кредит 2 Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання.</i>		
4	Тема 4. Особистісно-орієнтоване навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти	2
5	Тема 5. Дидактичне забезпечення навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	
	Усього:	2
<i>Кредит 3. Методичні засади педагогічного прогнозування.</i>		
6	Тема 6. Сутність поняття «наукового передбачення» у процесі навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	2
7	Тема 7. Особливості прогностичних розробок в системі спеціальної освіти.	
	Усього:	2

7. Самостійна робота Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
<i>Кредит 1 Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України</i>		
1	Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України.	6
2	Тема 2. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України.	4
3	Тема 3. Сучасні підходи до розвитку спеціальної освіти	6
	Усього:	16
<i>Кредит 2 Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання.</i>		
4	Тема 4. Особистісно-орієнтоване навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти	8
5	Тема 5. Дидактичне забезпечення навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	12
	Усього:	20
<i>Кредит 3. Методичні засади педагогічного прогнозування.</i>		
6	Тема 6. Сутність поняття «наукового передбачення» у процесі навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	12

7	Тема 7. Особливості прогностичних розробок в системі спеціальної освіти.	12
Усього:		24

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
<i>Кредит 1 Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України</i>		
1	Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України.	10
2	Тема 2. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України.	10
3	Тема 3. Сучасні підходи до розвитку спеціальної освіти	6
Усього:		26
<i>Кредит 2 Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання.</i>		
4	Тема 4. Особистісно-орієнтоване навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти	13
5	Тема 5. Дидактичне забезпечення навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	13
Усього:		26
<i>Кредит 3. Методичні засади педагогічного прогнозування.</i>		
6	Тема 6. Сутність поняття «наукового передбачення» у процесі навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в системі спеціальної освіти.	14
7	Тема 7. Особливості прогностичних розробок в системі спеціальної освіти.	14
Усього:		28

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.

Написання наукової статті на студентську науково-практичну конференцію, пошук літературних джерел та оформлення і систематизація бібліографічних посилань, складання бібліографії

Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів написанню наукової статті на студентську науково-практичну конференцію, здійснювати пошук літературних джерел та оформлювати і систематизувати бібліографічні посилання, скласти бібліографії Загальний обсяг – 5 сторінок (включно зі списком використаних джерел, оформленим відповідно до правил бібліографічного опису).

9.Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне,

групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт.

Завданням підсумкового контролю (КР, іспит) є перевірка глибини засвоєння студентом навчального матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно, коли студент вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури. Аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Студенту виставляється дуже добре, коли студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати на достатньому рівні.

Студенту виставляється добре, коли студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, але не має достатніх знань та вмінь для формування висновків, припускає несуттєві неточності.

Студенту виставляється достатньо, коли студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання у стандартних ситуаціях.

Студенту виставляється мінімально задовільно, коли студент володіє навчальним матеріалом поверхово та фрагментарно.

Оцінка за виконання *індивідуального наукового-дослідного завдання*, завдань *самостійної роботи* виставляється з урахуванням таких параметрів:

Чіткість та однозначність наукової термінології;

Логічна конструкція тексту;

Об'єктивність викладу;

Посилання на джерела;

Цілісність та послідовність розвитку думки;

Відсутність емоційно забарвлених елементів мови (якщо це не стосується спеціальної тематики та ілюстрацій);

Необхідно і варто висловлювати власну думку (якщо вона має вагомні аргументи), але не слід зловживати займенником „я” настільки, щоб це кидалося у вічі;

Використання безособових форм і пасивних конструкцій (встановлено, доведено, виокремлено, з'ясовано тощо);

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 150 до 300 балів (за 3 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний **розподіл балів, які отримують студенти за 3 кр.**

Поточне оцінювання та самостійна робота							КР	Накопичувальна система
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
32	34	28	30	26	30	20	100	300/100*

* **Примітка** Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

- 1) наочні (спотерження, ілюстрація, демонстрація, ТЗН);
- 2) словесні (розповідь, опис, пояснення, доповнення, бесіда, диспут, дискусія, лекція)
- 3) практичні (вправи, практичні роботи, робота з книгою).

12. Рекомендована література

Базова

11. Агрис А. Р. Дефицит нейродинамических компонентов деятельности у детей с трудностями обучения : дис. ... канд. псих. наук : спец. 19.00.04 / Агрис Анастасия Романовна. Москва, 2014. 204 с.
12. Аль-Мряят О. Б. Особливості здійснення контролю навчальної діяльності Аль-Мряят О. Б. Корекційно-превентивна допомога дітям з аутизмом: види, проблеми, перспективи. Логопедія : науково-методичний журнал / за ред. М. К. Шеремет. Київ : ДІА, 2018. №12. С. 3-8.
13. Базима Н. В. Вивчення мовленнєвої активності дітей з аутистичними порушеннями старшого дошкільного віку. Збірник наукових праць Кам'янець – Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія соціально-педагогічна / За ред. О. В. Гаврилова, В. І. Співака. Кам'янецьПодільський : Медобори-2006, 2013. Вип. 23. Ч. 3 С. 22-30.
14. Кислинг У. Сенсорная интеграция в диалоге. Понять ребенка, распознать проблему, помочь обрести равновесие. Москва : Теревинф, 2016. 236с.
15. Кузева О. В., Романова А. А., Корнеев А. А., Ахутина Т. В. Нейропсихологический анализ особенностей становления графомоторных навыков у младших школьников. Бюллетень Восточно-Сибирского научного центра СО РАМН. 2014. Т. 99. № 5. С. 101-105
16. Савінова Н. В. Актуальні проблеми формування професійної компетентності вчителів-логопедів. Проблеми підготовки сучасного вчителя: зб. наук. Праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Вип. 9. Ч. 1. Умань, 2014. С. 162-169.
17. Савінова Н. В. Інноватика в логопедії. Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, III(36), Issue: 74, 2015. С.51-55.
18. Савінова Н. В. Проблеми підготовки майбутніх корекційних педагогів до роботи в умовах інклюзивного навчального закладу. Актуальні проблеми корекційної освіти. 2016. URL:<http://aqce.com.ua/download/publications/96/69.pdf/>. Дата звернення: 18.06.2018.
19. Савінова Н.В. Змістова характеристика рівнів сформованості інформаційно-технологічної компетенції вчителів-логопедів. URL: https://revolution.allbest.ru/pedagogics/00890639_0.html (дата звернення: 19.05.2018).
20. Шевців З. М. Визначення готовності майбутніх учителів до корекційної роботи в умовах навчання молодших школярів у загальноосвітній школі загального типу. Професійний розвиток педагога: матеріали науково-практичної Інтернетконференції (м. Рівне, 23–24 груд. 2014). Рівне: О. Зень, 2014. С. 95–96.

Допоміжна

1. Агафонова А. С. Практикум по общей педагогике. – СПб.: Питер, 2003. – 416 с.
2. Афонина Г. М. Педагогика. – Ростов н/Д: Феникс, 2002. – 512 с.
3. Бондар В. І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів – К., 1996.
4. Бордовская Н. В., Реан А. А. Педагогика: Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2004. – 300 с.
5. Гальчинський А., Гаець В., Кінах А., Семіноженко В. Інноваційна стратегія українських реформ.- К.: Знання України, 2004
6. Даниленко Л.І. Теоретичні аспекти освітньої інноватики //Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. 36. наук, праць. Вип. 5; ред. кол. Л.І.Даниленко (гол. ред.) та ін.- К.: Логос, 2001.- С 3-11.
7. Кузьмінський А. І., Вовк Л. П., Омеляненко В. Л. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум. - К.: Знання-Прес, 2003.
8. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: Підручник. - К.: Знання-Прес, 2003.

9. Левченко Т. І. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах. – Вінниця: видавництво “Нова книга”, 2002. – 512 с.

10. Сорока Г. І. Сучасні виховні системи та технології. - Х.: Ранок, 2002. 20. Попова О.В. Становлення і розвиток інноваційних педагогічних ідей в Україні у ХХ столітті.- Харків, 2001.- 256 с

11. Хуторской А. В. практикум по дидактике и методикам обучения. – СПб.: Питер, 2004. Логопедия: Учебник для студентов дефектол. фак. пед. вузов / Под ред. Л. С. Волковой, С. Н. Шаховской. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. – 680 с.

12. Логопедія: підручник. – [Шеремет М. К., Тарасун В. В., Конопляста С. Ю. та ін.]; за ред. М. К. Шеремет. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 376 с.

13. Логопедия: методические традиции и новаторство: Учебно-метод. пособ. для студ. отделения логопедии пед. высш. учеб. заведений / Под ред. С. Н. Шаховской, Т. В. Волосовец. – М. – Воронеж : Моск. психолого-соц. ин-т : МОДЭК, 2003. – 336 с.

14. Основы логопедии с практикумом по звукопроизношению: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений [Текст] / М. Ф. Фомичева, Т. В. Волосовец, Е. Н. Кутепова и др.; Под ред. Т. В. Волосовец. – М. : Издательский центр «Академия», 2002. – 217 с.

15. Основы логопедической работы с детьми : Учебное пособие для логопедов, воспитателей детских садов, учителей начальных классов, студентов педагогических училищ [Текст] / Под общ. ред. д. п. н., проф. Г. В. Чиркиной. – 2-е изд., испр. – М. : АРКТИ, 2003. – 240 с.

16. Основы теории и практики логопедии [Текст] / Под ред. Р. Е. Левиной / Р. Е. Левина– М. : «Просвещение», 1967. – 368 с.

17. Понятийно-терминологический словарь логопеда [Текст] / Под ред. В. И. Селиверстова. – М. : Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 1997. – 400 с.

18. Хрестоматія по логопедії в 2-х томах / Под ред. Л. С. Волковой, В. И. Селиверстова. – М. : Гуманитарный изд. центр ВЛАДОС, 1997.

19. Хрестоматія з логопедії: Навчальний посібник [Текст] / М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. – К.: КНТ, 2006. – 360 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://moodle.mnu.mk.ua/course/category.php?id=125>
2. <http://elibrary.ru>
3. <http://www.nlr.ru/e-res/>
4. <http://unesco.edusite.ru/>
5. <http://www.jourclub.ru/>
6. <http://library.mk.ua> info@library.mk.ua
7. <http://e-catalog.mk.ua/>